

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/38/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113230386
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Husivarga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7113230386.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Husivargu a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu INSCO spol. s r.o., so sídlom Sovietskej armády 195, Hraň, IČO: 36 208 981, zastúpeného JUDr. Helenou Knopovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanej Železnice Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Klemensova 8, IČO: 31 364 501, o zaplatenie 274.484,69 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 7. decembra 2015, č.k. 41C 450/2013-65, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) uznesením zo dňa 7.12.2015, č.k. 41C 450/2013-65 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 10C 459/2011 si INSCO spol. s .r.o. uplatnil proti Železniciam Slovenskej republiky protinávrhom sumu vo výške 274.484,69 € s príslušenstvom. Okresný súd vylúčil protinávrh na samostatné konanie, ktoré sa vedie pod sp.zn. 41C 450/2013. V tomto konaní sa žalobca domáha proti žalovanej náhrady nákladov na stavebné úpravy nebytového priestoru.

3. Súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku v sume 16.469 € podľa položky č. 1 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí (neoddeliteľnú) súčasť zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“). Podaním zo dňa 25.6.2015 požiadal žalobca o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov dôvodiac, že nemá žiaden majetok, nedisponuje finančnými prostriedkami a nemá zamestnancov. Z predloženého Tlačiva súd zistil, že žalobca nemá žiadne peňažné záväzky, s ktorými je v omeškaní, že nemá peňažné účty v peňažných ústavoch, a nie je vlastníkom majetku väčšej hodnoty. Podľa Potvrdenia o podaní daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2014 zistil, že žalobca uhradil daň 960 € a základ dane vyčíslil sumou 6.300 €. Z účtovnej závierky žalobcu zostavenej k 31.12.2014 vyplýva, že výsledok hospodárenia predstavoval - 7260 €.

4. Po citácii § 138 ods. 1 O.s.p. súd konštatoval, že pre oslobodenie od súdnych poplatkov sa vyžaduje splnenie dvoch podmienok, že nesmie ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva a oslobodenie musia odôvodňovať pomery účastníka, ktorý o oslobodenie požiadal. Po citácii § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka súd uviedol, že podnikanie je treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ postupuje riziko, že na jednej strane môže byť jeho úsilie zavŕšené dosiahnutím zisku alebo môže skončiť stratou. Okolnosť, že podnikateľ nie je úspešný pri svojej podnikateľskej činnosti, nie je dôvodom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Každý podnikateľský subjekt vstupuje do oblasti vzťahov, ktoré nutne so sebou nesú riziko neúspechu a strát, prípadne iných nepriaznivých následkov. Dôsledky tohto rizika nemožno prenášať na štát formou úľav z poplatkovej povinnosti a

takto neúspešných podnikateľov zvýhodňovať voči úspešným podnikateľom. Pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov prihliadol aj na skutočnosť, že žalobca je zastúpený advokátom, ktorý poskytuje právne služby za odmenu.

5. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zmeniť napadnuté uznesenie a priznať oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu. Uviedol, že obchodná spoločnosť sa nedostala do platobnej neschopnosti neúspešným podnikaním, ale z dôvodu, že štatutár žalobcu bol dlhšiu dobu vo vyšetrovacej väzbe pre trestný čin, ktorý nespáchal a z ktorého bol neskôr právoplatne oslobodený. V tomto prípade štát už dostatočne znevýhodnil obchodnú spoločnosť žalobcu, a preto v žiadnom prípade nie je toho názoru, aby obchodná spoločnosť INSCO spol. s r.o., bola akýmkoľvek spôsobom oslobodením od zaplatenia súdneho poplatku zvýhodnená oproti žalovanej. Obchodná spoločnosť nemá žiaden majetok, nedisponuje finančnými prostriedkami a nemá zamestnancov. Firemný účet bol zrušený, lebo v súčasnosti nemá obchodná spoločnosť nijaký obchodný vzťah, a s prihliadnutím k bankovým poplatkom, nie je pre spoločnosť rentabilné vedenie nulového účtu. Prílohu odvolania tvorí rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.9.2010, č.k. 3T 18/2003-2091 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.3.2011, sp.zn. 1 To 27/2010, ktorými bol obžalovaný Y. M., narodený XX.X.XXXX, bytom M., prechodne M. XX, O., oslobodený spod skutku obžaloby krajského prokurátora podľa § 219 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, popísaného vo výrokoch uvedených rozhodnutí.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 CSP a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

7. Uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, a preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Stručné, no vecne správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

9. Odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie bolo doručené okresnému súdu za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, t.j. do 30. júna 2016.

10. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

12. Keďže odvolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016, krajský súd posúdil vec podľa právneho stavu existujúceho v čase odvolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

13. Dôvodom pre takýto postup je tu nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti, ochrane porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Článok 2 ods. 1, 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Článok 3 ods. 1 CSP).

14. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol účinný Občiansky súdny poriadok, ktorý upravoval rozhodovanie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v § 138 O.s.p.

15. Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (§ 138 ods. 1 O.s.p.).

16. Podľa § 138 ods. 2 O.s.p., v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

a/ vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní Ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo
b/ rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

17. Priznané oslobodenie súd kedykoľvek za konania odíme, prípadne i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne neodôvodňovali (§ 138 ods. 5 O.s.p.).

18. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak uplatňovanie alebo bránenie práva nie je ani svojvoľné, ani zrejme bezúspešné, umožňuje citované zákonné ustanovenie vyhovieť žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov pod podmienkou, že to odôvodňujú pomery účastníka. Zákon nevysvetľuje bližší obsah pojmu „pomery účastníka“, bezpochyby však musí ísť o pomery majetkové (a ak je žiadateľom fyzická osoba, tak aj rodinné a zdravotné), majúce základ v okolnostiach, ktoré nie sú len dočasnej, či prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že žiadateľ celkom alebo sčasti nemôže splniť poplatkovú povinnosť alebo, že jej splnenie od neho nemožno spravodlivo žiadať. Je potrebné prihliadať aj na výšku súdneho poplatku a povahu spoplatňovaného úkonu a zistené pomery žiadateľa posudzovať aj z týchto hľadísk.

19. Podnikanie je treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i k strate. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, že má dlhy alebo že v dôsledku neúspešného podnikania sa ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť podľa ustálenej súdnej praxe dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

20. Podnikateľské riziko nie je možné prenášať na štát. Vyššie uvádzané okolnosti sú dané takmer vo všetkých konaniach, v ktorých vystupujú ako strany sporu podnikatelia vykazujúci stratu namiesto zisku ako jedného zo základných pojmov i znakov podnikania a pokiaľ by zákonodarca okolnostiam takejto povahy pripisoval význam z hľadiska oslobodenia od platenia súdneho poplatku, vyjadril by to legislatívne zaradením týchto konaní, či strán sporu do ustanovení, ktoré upravujú vecné alebo osobné oslobodenie od súdneho poplatku v § 4 ods. 1,2 zákona č. 71/1992 Zb. Ako však vyplýva z obsahu týchto právnych noriem, zákonodarca týmto okolnostiam neprpisuje naznačený význam.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného nemožno nepriaznivé výsledky podnikateľskej činnosti, ktoré sa prejavujú v nepriaznivej finančnej situácii žalobcu, uznať ako dôvody pre hoci len čiastočné oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov.

22. Málo presvedčivá je argumentácia žalobcu, že do platobnej neschopnosti sa nedostal neúspešným podnikaním, ale z toho dôvodu, že štatutár žalobcu bol dlhšiu dobu vo vyšetrovacej väzbe pre trestný čin podľa § 219 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., lebo vo väzbe bol iba necelých 6 (šesť) mesiacov a obchodná spoločnosť nemá žiaden majetok, nedisponuje finančnými prostriedkami a nemá ani zamestnancov.

23. Za podstatné totiž odvolací súd považuje, že celá nepriaznivá situácia vznikla v súvislosti s podnikaním žalobcu a má v podnikaní žalobcu svoj pôvod.

24. Každý podnikateľský subjekt, bez ohľadu na svoje postavenie, organizačnú formu alebo na to, s akým majetkom podniká, vstupuje do oblasti vzťahov, ktoré nutne so sebou prinášajú riziko neúspechu, strát a ďalších nepriaznivých dôsledkov. Preto u všetkých podnikateľských subjektov je treba, pokiaľ ide o posudzovanie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov, rozlišovať, či nepriaznivá situácia podnikateľa vychádza z jeho podnikateľskej činnosti, a nie je tu dôležité, či postupoval pri tejto činnosti riadne a dostal sa do nepriaznivej situácie pod vplyvom zhody okolností alebo postupoval nezodpovedne a sám si túto svoju situáciu zavinil, pretože to všetko je treba zahrnúť do pojmu podnikateľského rizika.

25. Správne tu súd prvej inštancie konštatoval, že nemožno dôsledky tohto rizika prenášať formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát. Je treba sa zmieniť i o tom, že takto by neúspešní podnikatelia boli zvýhodnení voči podnikateľom úspešným, a preto nemožno v tomto prípade zásadne oslobodenie priznať.

26. Odvolací súd konštatuje, že zo zistenia súdu prvej inštancie, ako aj z prehľadu predloženého odvolateľom spolu s odvolaním vysvitá, že žalobca sa nachádza preukázateľne v platobnej neschopnosti a jeho podnikateľská činnosť vykazuje za posledné obdobie stratu.

27. Odvolací súd pri rozhodovaní prihliadol aj na vyčíslené „investičné náklady“, ktoré sa nachádzajú na č.l. 44 spisu, ktoré nie sú doložené faktúrami, a inými účtovnými dokladmi, a ktoré v podstatnej miere ovplyvňujú aj výšku súdneho poplatku zo žaloby. Uplatnený nárok žalobcu má svoj základ v podnikateľskej činnosti žalobcu. Odvolaciemu súdu z jeho rozhodovacej činnosti je známe aj konanie vedené na Okresnom súde Trebišove pod sp.zn. 13C 321/2015 o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré taktiež súvisí s podnikateľskou činnosťou žalobcu.

28. Žalobca ako podnikateľ musí rátať aj s rizikami, ktoré podnikanie prináša, vrátane súdnych sporov, a preto pokiaľ naďalej vyvíja podnikateľskú činnosť, jeho finančná situácia nie je natoľko nepriaznivá, že by odôvodňovala priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

29. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).